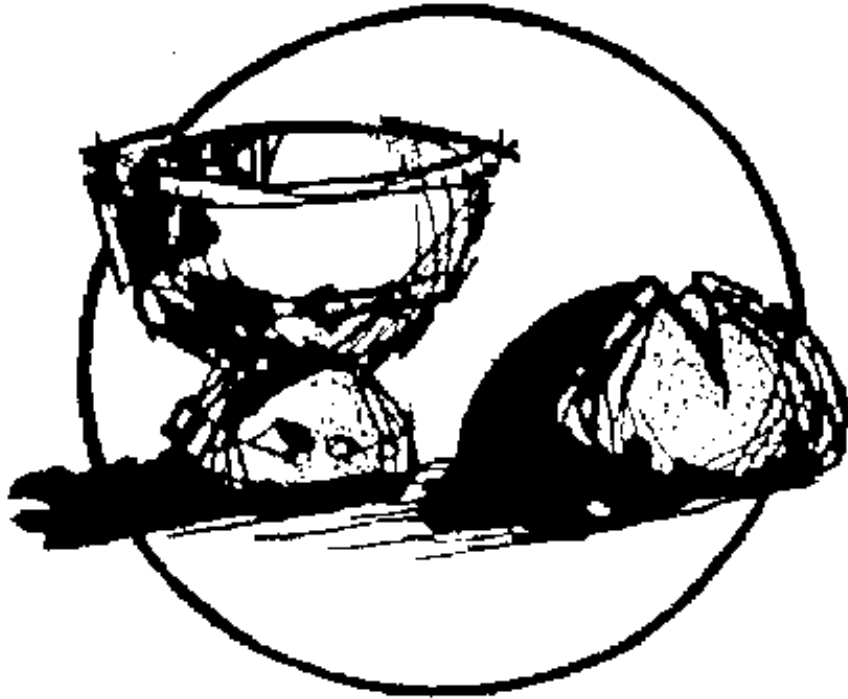

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม

เอกสารชุดความรู้เรื่อง พิธีบูชาขอบพระคุณ (มิสซา)

เรื่อง

ถูกๆ ผิด ๆ ในมิสซา

เล่มที่ 2

สำหรับพระสงฆ์ นักบวช และผู้ประกอบพิธีฯ

คำนำ

ความเชื่อในเรื่องการประทับอยู่ของพระเจ้า มีอยู่ในชีวิตคริสตชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประทับอยู่เมื่อร่วมพิธีกรรม เพียงแต่เข้าใจผิดแตกต่างกันตามยุคสมัย ในสังคายนาวาติกันที่ 2 (ค.ศ.1965) ได้ปรับวิสัยทัศน์ใหม่เกี่ยวกับการประทับอยู่ของพระองค์โดยยังคงยึดเอา **พิธีบูชาขอบพระคุณเป็นศูนย์กลางคริสตชน** พร้อมกับส่งเสริมให้คริสตชนเติบโตด้วยความเชื่อ จากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระธรรมล้ำลึกของพระ คริสตเจ้า (การสิ้นพระชนม์ การกลับคืนพระชนมชีพ และการเสด็จกลับมาอีกครั้งหนึ่ง) ในพิธีนั้น ดังนั้นพิธีกรรมจึงมีเป้าหมายอยู่ที่ **“การมีส่วนร่วม อย่างเต็มเปี่ยมด้วยความรู้ตัว และด้วยการกระทำ”** (SC 48) กล่าวคือ คริสตชนเมื่อไปร่วมพิธีแล้ว (มิใช่ไปดูหรือไปฟัง) เขาจะเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างของพิธีกรรมนั้นอย่างถูกต้อง

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม ได้ดำเนินโครงการเพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องพิธีบูชาขอบพระคุณ แก่คริสตชนทุกระดับ และหลากหลายวิธีการด้วยกัน การดำเนินโครงการในแต่ละครั้งนั้นก็จะมีเอกสารอันจะนำไปศึกษาเพิ่มเติมสำหรับผู้สนใจทุกคน

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารที่นำมาจากข้อเขียนของ Paul L. Cioffi, S.J. ชื่อเรื่อง **Rites and Wrongs** แปลโดย **คุณพ่อทัศนัย คมกฤษ** ในหนังสือเล่มนี้จะเน้นเนื้อหาสำหรับพระสงฆ์ นักบวช ผู้ประกอบพิธีฯ เพื่อจะได้สามารถเข้าใจกฎระเบียบพิธีต่างๆ อย่างชัดเจนขึ้น โดยกฎระเบียบในเอกสารนี้ได้มีผู้เชี่ยวชาญศึกษาอย่างรอบคอบแล้ว ซึ่งพอที่จะเป็นแนวทางกว้างๆ สำหรับพระศาสนจักรในประเทศไทย

ขอพระเจ้าประทานพรแก่ท่าน
คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม

ถูกๆ ผิด ๆ ในมิสซา

อาร์มภบท

1. บทบาทของพระสงฆ์ ที่จะเป็นประธานถวายมิสซาได้ดี ควรต้อง “กลับใจ” ในสองเรื่องคือ
 - * พระสงฆ์ต้องเข้าใจเทววิทยาเรื่องการมาชุมนุมเพื่อพิธีกรรม (Liturgical assembly) และเรียนรู้ให้เข้าใจบทบาทของตนในที่ชุมนุม
 - * พระสงฆ์ต้องเข้าใจธรรมชาติและความหมายของ “เครื่องหมาย” ที่บังเกิดผลในศีลศักดิ์สิทธิ์ (Sacramental causality)
 - * ถ้าพระสงฆ์ไม่ “กลับใจ” ในสองเรื่องนี้ เขาจะทวนกระแสการปฏิรูปพิธีกรรม เพราะจะกลายเป็น “กฎพิธีใหม่” มาแทน “กฎพิธีเก่า” เท่านั้น เสียเวลาเปล่าๆ
 - * หลายคนเข้าใจว่าเราสื่อความหมายด้วยการเทศน์ในมิสซา เทศน์เพื่ออธิบายความหมาย แต่ที่จริง **ท่าทีการเป็นประธาน** ต่างหากสื่อความหมาย คำพูด-ท่าทางสื่อความหมายได้ตามอัตราส่วน 20-80%

2. บทบาทของ “กฎพิธี” (Rubrics) เพราะความเคารพต่อผู้ร่วมพิธี เราต้องเอาใจใส่เรื่องกฎพิธีด้วย กฎพิธีทำให้สัตบุรุษไม่ต้องพบกับการแสดงท่าทางแบบ “เกินความพอดี” ของพระสงฆ์ กฎพิธีแบบเก่ามีผลบังคับตามแบบของตน แต่ในปัจจุบันกฎพิธีกำหนดให้พระสงฆ์ต้องแสดงเครื่องหมายที่มีผลต่อสัตบุรุษที่ร่วมพิธี และเห็นเครื่องหมายนั้นด้วย ยิ่งสัตบุรุษผู้ร่วมพิธีซึมซาบในความหมายของเครื่องหมายได้สมบูรณ์เท่าใด เขายิ่งจะได้รับพระพรขทานบริบูรณ์ขึ้นเท่านั้น สัตบุรุษจะได้รับพระพรขทานจากพิธีกรรมก็โดยประสบการณ์จากเครื่องหมาย เครื่องหมายยิ่งดีเท่าใด อารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ รวมทั้งเจตนาของสัตบุรุษผู้อยู่ในพิธี ก็จะมีส่วนร่วมในพิธีกรรมอย่างแข็งขันยิ่งขึ้น นี่คือความหมายแท้จริงของการ “มีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน”

.....

บรรณานุกรม:

The Sacramentary: Foreword, GIRM, (Cath.Bk.Pub.Co)

Elliot, Msgr.Peter: *Ceremonies of the Modern Roman Rite*. Ignatius Press SF, 1994;

Hovda, Robert: *Strong, Loving, and Wise*. Liturgical Conference DC, 1997;

Huck, Gabe: *Liturgy with Style and Grace*. Chicago LTP;

Johnson, Lawrence J.: *The Word and Eucharist Handbook*. San Jose CA: Resource Publications Inc., 1986;

Kavanaugh, Aiden: *Elements of Rite: A Handbook of Liturgical Style*. Pueblo NY, 1996;

Smolarski, Dennis: *How Not to Say Mass*. Paulist, NY, 1986.

พิธีบูชาขอบพระคุณ

การจัดเตรียม

1. เรื่องสิ่งของบนพระแท่น

- ก่อนพิธีมิสซา บนแท่นไม่ควรมีอะไรนอกจากผ้าปูแท่นสีขาว (GIRM 79,268). ไม้กางเขน (มีรูปพระเยซูเจ้า) อันเดียวที่สัตบุรุษเห็นได้ชัดเจน เชิงเทียนควรอยู่ที่อื่น นอกแท่น ไม่ให้เกะกะ
- เมื่อขบวนแห่เข้ามาในวัดแล้ว บนพระแท่นควรมีแต่หนังสือบทอ่าน (Lectionary/Gospel Book)
- เมื่อขบวนแห่หน้าของถวายมาแล้ว บนแท่นมี ผ้ารองศีล แผ่นปัง (จานรองศีล) ถ้วยกาลิกซ์ ผ้าเช็ดกาลิกซ์ (Purificatorium) หนังสือมิสซา (Sacramentary)

2. ความเงียบ ควรเงียบสักครู่หนึ่งหลังวลี “ให้เราภาวนา” หลังบทอ่านแต่ละบท หลังบทเทศน์ หลังรับศีลมหาสนิท เพื่อช่วยให้มีเวลาสำรวมและซึมซาบสิ่งที่ได้รับเข้ามาภายใน

3. การใช้นัยน์ตา บทภาวนาในพิธีกรรม โดยเฉพาะบทขอบพระคุณ เป็นถ้อยคำที่กล่าวกับพระเจ้า ไม่ใช่กล่าวกับสัตบุรุษ เมื่อกล่าวบทภาวนาเหล่านี้จึงควรยกสายตารับขึ้นหาพระเจ้า

4. การใส่สโตลา ให้สวมได้เสื่อกาสุลา

เริ่มพิธี

- พิธีแห่เข้า** ประธานอยู่ที่ที่นั่ง(มีเครื่องขยายเสียง ผู้ช่วย ที่ตั้งหนังสือ) CBPC 359
 - **การแสดงคารวะต่อตุ้ศีล** ถ้าตุ้ศีลอยู่ที่ส่วนกลาง(Axis) ของวัด แสดงคารวะต่อตุ้ศีลเมื่อเริ่มพิธีเข้ามาและก่อนจะออกเมื่อเสร็จพิธี ระหว่างพิธีไม่ต้องแสดงคารวะต่อตุ้ศีลอีก
 - **การแสดงคารวะต่อพระแท่นบูชา** โดยโค้งคำนับอย่างลึก กราบพระแท่นเมื่อเริ่มพิธีและตอนปลายมิสซา พระแท่นบูชาเป็นสัญลักษณ์ของพระคริสตเจ้าท่ามกลางประชากรของพระองค์
- บทเพลงเริ่มพิธี** ถ้ามีการขับร้องขณะเริ่มพิธีหรือถ้าบทเพลงที่ร้องไม่ตรงกับวันฉลองนัก พระสงฆ์ไม่ต้องอ่าน “บทเพลงเริ่มพิธี” อีก พระสงฆ์อาจกล่าวสั้นๆ ถึงวันฉลองนั้น แต่ต้องไม่ใช่เป็น “บทเทศน์เล็กๆ” อีกกัณฑ์หนึ่ง
- การทักทาย** คำทักทายของนักบุญเปาโลไม่ควรมีการเพิ่มเติมถ้อยคำส่วนตัวเข้าไปอีก (ทักทายนี้แทน “พระเจ้าสถิตกับท่าน” ก่อนบทภาวนาของประธานในกฎพิธีฉบับก่อน)
- พิธีขอสมานโทษ** อย่างกล่าวว่า “สำหรับบาปนี้ บาปนั้นที่เราได้ทำบ่อยๆ...” ที่นี่ไม่ใช่การพิจารณาบาป เมื่อพระสงฆ์กล่าวมาแล้วทุกคนสงบเงียบ (เป็นภาคลบ) ก่อนที่จะประกาศว่าพระคริสตเจ้าทรงนำการอภัยบาปมาให้เรา (ภาคบวก) พระสงฆ์ไม่ทำเครื่องหมายกางเขนเมื่อกล่าวว่า “ขอพระเจ้าผู้ทรงสรรพานุภาพ”

5. **บทภาวนาของประธาน** ต้องจบด้วยสูตรแบบยาว (ออกพระนามพระบิดา พระบุตรและพระจิตเจ้า “ทั้งนี้ ขอพึ่งพระบารมีพระเยซู คริสตเจ้า พระบุตรผู้ ทรงจำเริญและครองราชย์เป็นพระเจ้าหนึ่งเดียวกับพระบิดา (พระองค์) และ พระจิต ตลอดนิรันดร”)

ภาควจน

1. **บทอ่าน** ควรอ่านพระวาจาจากหนังสือบทอ่าน (ไม่ควรอ่านพระวาจาจาก ใบปลิวหรือ missalettes)

ประธานอาจเตือนสัตบุรุษให้ตั้งใจฟังบทอ่านอย่างดี

หลังบทอ่านแต่ละบทควรมีช่วงเวลาเงียบสักครู่หนึ่ง

ถ้าใช้ผู้อ่านฆราวาส และมีบทอ่านก่อนพระวรสาร 2 บท ควรใช้ผู้อ่าน 2 คน

ไม่ต้องกล่าววว่า “บทอ่านที่หนึ่ง” “บทอ่านที่สอง” ให้เริ่มอ่านชื่อหนังสือ พระคัมภีร์ทันที

2. **บทพระวรสาร** หนังสือพระวรสารควรวางไว้บนพระแท่นและผู้อ่านพระวรสารควรสวดบท “ข้าแต่พระเจ้า... โปรดชำระใจและปาก...” เงียบๆ ต่อหน้า หนังสือพระวรสาร แล้วจึงยกหนังสือขึ้นตลอดเวลา ที่ขับร้อง “อัลเลลูยา”

- บท “อัลเลลูยา” และบทสร้อย ถ้าไม่ขับร้องก็ไม่ต้องอ่าน

- การอ่านพระวรสารไม่ใช่หน้าที่ของประธาน สังฆานุกรหรือพระสงฆ์ผู้ร่วมถวายสหบูชาควรเป็นผู้อ่าน ถ้าสังฆานุกรอ่านพระวรสาร ต้องขอพรจากประธานก่อนเสมอ ถ้าพระสงฆ์ร่วมถวายสหบูชาเป็นผู้อ่าน ต้องขอพรต่อพระสังฆราชที่เป็นประธานเท่านั้น ถ้าพระสงฆ์เป็นประธาน ผู้อ่านพระวรสารสวดส่วนตัว “ข้าแต่พระเจ้า...โปรดชำระใจและปาก...” ต่อหน้าหนังสือพระวรสาร
 - เมื่อกล่าว “พระเจ้าสถิตกับท่าน” ก่อนอ่านพระวรสาร ไม่ต้องผายมือออก
 - เมื่ออ่านพระวรสารจบแล้วไม่ต้องชูหนังสือพระวรสารขึ้นอีก เพราะพระวาจาของพระวรสารที่ประกาศแล้วเป็น “พระวาจาทรงชีวิตออกไปจากหนังสือแล้ว” เมื่ออ่านพระวรสารจบ สังฆานุกรหรือพระสงฆ์ ผู้อ่านกราบหนังสือ ไม่จำเป็นต้องนำไปให้พระสังฆราชหรือพระสงฆ์ประธานกราบ
3. บทเทศน์ การเทศน์เป็นหน้าที่ของประธาน ไม่ต้องทำเครื่องหมายกางเขนก่อนหรือหลังการเทศน์ เพราะการเทศน์เป็นส่วนหนึ่งของมิสซา
 4. บทข้าพเจ้าเชื่อ ในสหรัฐฯ อนุญาตให้ใช้ “สัญลักษณ์ของอัครสาวก” ได้ในมิสซาสำหรับเด็ก
 5. บทภาวนาของสัตบุรุษ (บทภาวนาของมวลชน) ประธานพนมมือกล่าวนำการเสนอเจตนาต่างๆ เป็นการกล่าวกับสัตบุรุษ ไม่ใช่กล่าวกับพระเจ้า(จึงไม่ต้องใช้วลีเช่น “ข้าแต่พระเจ้า...”) สังฆานุกร ผู้อ่านพระคัมภีร์หรือนักขับร้องเป็นผู้อ่านเจตนาต่างๆ ของสัตบุรุษ ประธานพนมมือสวดบทภาวนาสรุปรต่อพระเจ้า

- เจตนาของบทภาวนาของสัตบุรุษ ควรเป็นเจตนาเป็นกลางๆ เช่น สำหรับสันติภาพ พระศาสนจักร ผู้นำประเทศ ผู้เจ็บป่วย ผู้ใกล้จะตาย ชุมชนคริสตชน อย่าเจาะจงมากเกินไป
- อย่าทำให้บทภาวนาของสัตบุรุษเป็นรายการขอพระคุณบุคคลต่างๆ บทภาวนานี้ต้องการขอสิ่งที่เราต้องการจากพระเจ้า

ภาคบูชาขอพระคุณ

ตามการกระทำ 4 ประการของพระเยซูเจ้าในการเสด็จครั้งสุดท้าย: พระองค์ ทานทรงหยิบ (รับ) ทรงถวายพร (เสก) ทรงบิ ประทาน (แก่บรรดาศิษย์)

1. การเตรียมเครื่องบูชา (ทรงหยิบปัง)

- เก็บถุ่ทานเพียงครั้งเดียว เจียบๆ โดยสำรวม ประธานรับของถวายจาก สัตบุรุษ ส่งเงินจากถุ่ทาน แผ่นปังและเหล้าองุ่นให้ผู้ช่วยไปวางไว้ในที่ของ แต่ละสิ่ง
- ประธานควรรับแผ่นปังและถ้วยกาลิกซ์ ชูขึ้นพอสมควร (ประมาณ 15 ซม) เหนือพระแท่น กล่าวเจียบๆว่า “ข้าแต่พระเจ้าแห่งสากลโลก.....” ไม่ ต้องให้เป็นการแสดงมากเกินไป
- การยกถวายนี้อาจทำได้ 2 วิธี **วิธีแรก** พระสงฆ์สวดคนเดียวเจียบๆ **วิธีที่สอง** ถ้าไม่มีการขบรับอง พระสงฆ์อาจสวด “ข้าแต่พระเจ้าแห่งสากลโลก...” เสียงดังพอสมควร สัตบุรุษตอบรับ “ขอถวายพระพรพระเจ้าตลอด นิรันดร”

- องค์ประกอบที่ไม่สำคัญต้องไม่กลายเป็นเรื่องใหญ่ บทภาวนาของพระสงฆ์อื่นๆ ระหว่างนั้น (บท “ข้าแต่พระเจ้า โปรดทรงพระกรุณารับข้าพเจ้า....” และ “โปรดชำระล้างความผิด...”) เป็นบทภาวนาส่วส่วนตัว แม้จะมีความหมายดี แต่พระสงฆ์สวดเพียงเงียบๆ เท่านั้น
- การล้างมือ กฎพิธีบอกให้พระสงฆ์ล้างมือ ไม่ใช่เพียงปลายนิ้วเท่านั้น
- หลังบท “ขอพระเจ้าทรงรับการถวายบูชานี้...ไม่ต้องมี “อาแมน”
- การมีสิ่งของหลายๆ อย่างบนพระแท่นทำให้เครื่องหมายสำคัญของ “ปังก้อนเดียว” และ “ถ้วยเดียว” ลบเลือนไป
- การเทน้ำลงในถ้วยกาลิกซ์ ไม่ต้องทำเครื่องหมายกางเขนอย่างแต่ก่อนแล้ว

2. **บทขอบพระคุณ** (ทรงถวายพระพร) ในบทภาวนานี้พระสงฆ์ทำกิจการในนามของสัตบุรุษ และพร้อมกับสัตบุรุษ **บอกพระเจ้าให้ทรงระลึกถึงสิ่ง** ที่พระองค์ทรงกระทำในองค์พระคริสตเจ้า เพื่อทรงกอบกู้ชาวเรา พระสงฆ์จึง **ไม่ควรทำพิธีเป็นการแสดงละครให้สัตบุรุษชม**

- การตอบรับกับสัตบุรุษก่อนบทเริ่มขอบพระคุณ พระสงฆ์พายมือเมื่อกล่าว “พระเจ้าสถิตกับท่าน” เหมือนเคย
 “จงสำรวมใจระลึกถึงพระเจ้า” พระสงฆ์ยกมือขึ้นระดับสายตา แล้วจึงลดมือลง
 “ให้เราขอบพระคุณ...” พระสงฆ์เพียงแต่ลดมือลงมาพนมมือในท่าภาวนาตามธรรมดา

- Epiklesis (อัญเชิญพระจิตเจ้า) **ครั้งแรก** (ปกมือเหนือเครื่องบูชา) เป็นเครื่องหมายสำคัญมาก คว้ามือทั้งสองปกเหนือเครื่องบูชา
- **พระวาจาเสกศีล** เมื่อถึงคำ “พระองค์ท่านทรงหีบปัง/ถ้วย” ยกขึ้นเล็กน้อยเหนือพระแท่น ใช้นิ้วแม่มือและนิ้วชี้ทั้งสองมือหีบแผ่นปัง (**ไม่ต้องหีบจากรองศีล**) **พระสงฆ์ต้องไม่บีแผ่นปังที่ตรงนี้** (เพราะจะมีพิธีบีแผ่นปังในภายหลัง ก่อนรับศีล) พระสงฆ์ชูแผ่นปังและถ้วยกาลิกซ์ให้สัตบุรุษมองและนมัสการ **ให้อยู่ในระดับตาเท่านั้น ไม่ต้องสูงกว่านั้น** เพราะพระแท่นในปัจจุบันหันหน้าหาสัตบุรุษอยู่แล้ว จึงไม่ต้องยกในสูงเหนือศีรษะอย่างแต่ก่อน
- Epiklesis **ครั้งที่สอง** กล่าวซ้ำๆ อย่างสง่าขอให้พระจิตเจ้าทรงเปลี่ยนแปลงสัตบุรุษทุกคนโดยการรับปังและเหล้าองุ่นที่เปลี่ยนเป็นพระกายและพระโลหิตของพระคริสตเจ้าแล้ว
- **การภาวนาระลึกถึงผู้ล่วงลับ** มีสูตรเฉพาะสำหรับผู้ล่วงลับสำหรับใช้ในมิสซาปลงศพ (และครบรอบปี) เท่านั้น **ต้องไม่กล่าวเลยว่า “สำหรับผู้ที่เราถวายมิสซานี้อุทิศให้”** เพราะมิสซาทุกมิสซามีผลสำหรับผู้ล่วงลับทุกคนอยู่แล้ว
- **บทขอพระเกียรติ** พระสงฆ์ยกถ้วยกาลิกซ์ด้วยมือขวา จานรองศีลกับแผ่นศีลด้วยมือซ้าย กล่าวเสียงดัง (หรือขบรับ) ว่า “อาดัยพระคริสตเจ้า....” การยกจานรองศีลและถ้วยกาลิกซ์ให้สูงเพียงระดับตาก็มีความหมายเพียงพอแล้ว **พระสงฆ์ต้องไม่วางจานรองศีลและถ้วยกาลิกซ์ก่อนที่สัตบุรุษตอบรับ “อาแมน” จบแล้ว** บทขอพระเกียรติ “อาดัยพระคริสตเจ้า....” เป็นหน้าที่ของประธาน พระสงฆ์ผู้ร่วมถวายส

บุชชาอาจร่วมกล่าวหรือข้บร้องพร้อมกันได้ แต่**สัตบุรุษต้องไม่กล่าวบทขอพระเกียรติพร้อมกัพระสงฆ์** เพียงแต่ตอบรับ “อาแมน” เท่านั้น สังฆานุกรหรือพระสงฆ์ร่วมถวายสหบุชชา อาจถือด้วยกาลิกษณะที่กล่าวบทขอพระเกียรติได้ ไม่ต้องให้พระสงฆ์ร่วมถวายสหบุชชาทุกองค์ก็่ออะไร

3. การเตรียมตัวรับศีลมหาสนิท (ทรงบิปัง)

- บท “ข้าแต่พระบิดา” ไม่มีตอบรับ “อาแมน” แต่มีถ้อยคำขยายความ (Embolismus) หลังบท
- **ลูกแกะพระเจ้า** ไม่ต้องข้อน ออกเหมือนแต่ก่อน
- **พิธีมอบสันติสุข** ไม่ต้องเรียงตามลำดับฐานันดร เพียงแต่มอบสันติสุขให้แก่ผู้ที่อยู่ข้างๆ เท่านั้น
- “นี่คือลูกแกะพระเจ้า” กฎพิธีบอกเพียงว่า “ยกแผ่นศีลเหนือจานรองศีลหรือยกเหนือด้วยกาลิกษ ันหน้าไปทางสัตบุรุษ กล่าววว่า นี่คือลูกแกะพระเจ้า....” จึงต้องถือไว้จนสัตบุรุษตอบรับเสร็จแล้ว (เหมือนตอนสวดบทขอพระเกียรติ)
- **ประธานรับศีลมหาสนิท** กล่าวเบาๆว่า “ขอพระกาย/พระโลหิต....” ไม่ต้องทำเครื่องหมายกางเขนด้วยแผ่นปังหรือด้วยกาลิกษเหมือนเมื่อก่อน

4. การรับศีลมหาสนิท (ประทานแก่บรรดาศิษย์)

- การแจกศีลมหาสนิทเป็นหน้าที่ของประธาน **สัตบุรุษควรรับศีลที่เสกในมิสซานั้น และเมื่อทำได้ ควรมีส่วนร่วมรับจากถ้วยกาลิกซ์ด้วย** **สัตบุรุษควรรับแผ่นปังและถ้วยกาลิกซ์ที่พระสงฆ์หรือ สังฆานุกร (หรือศาสนบริกรที่ได้รับมอบหมาย) เป็นผู้ยื่นส่งให้ การบริการตนเอง (self-service) ในการรับศีลมหาสนิทไม่ใช่เครื่องหมายที่ดี**

ถ้ามีสังฆานุกร เขาจะรับแผ่นปังหลังจากที่ประธาน (และพระสงฆ์ร่วมถวายสหนูชา) รับแล้ว และหลังจากท่านเหล่านี้รับถ้วยกาลิกซ์แล้ว ประธานนำแผ่นปังแจกให้ผู้ช่วยพิธี สังฆานุกรยื่นถ้วยกาลิกซ์ให้ผู้ช่วยพิธีด้วย สังฆานุกรจะดื่มถ้วยกาลิกซ์เป็นคนสุดท้าย หลังจากสัตบุรุษทุกคนดื่มเสร็จแล้วด้วย อาจเพื่อดื่มพระโลหิตที่เหลือให้หมด

- **เพลงรับศีล** เริ่มขับร้องเพลงรับศีลเมื่อพระสงฆ์รับพระกายของพระคริสตเจ้าแล้ว **ควรมีช่วงเวลาเงียบหลังการรับศีลหรือขับร้องเพลงรับศีลแล้ว** (อาจขับร้องเพลงสดุดีระหว่างนั้นก็ได้) ถ้าขับร้องเพลงระหว่างการรับศีลแล้วก็ไม่ต้องอ่านเพลงรับศีล(Communion Antiphon) อีก ถ้าไม่มีการขับร้อง **สัตบุรุษหรือผู้อ่านพระคัมภีร์เป็นผู้อ่านเพลงรับศีล หรือพระสงฆ์เองเป็นผู้อ่านหลังจากรับศีลแล้ว** ก่อนจะแจกศีลให้สัตบุรุษ

- **การชำระภาชนะศักดิ์สิทธิ์ต้องไม่ทำที่ตรงกลางพระแท่นเลย** แต่ควรทำที่ด้านข้างของพระแท่น หรือที่โต๊ะข้างๆ ถ้าทำหลังมิสซาจะดีมาก

- **ไม่ควรมีรายการขอบคุณต่างๆ หลังรับศีลมหาสนิท**

- **การประกาศ** ให้ทำหลังบทภาวนาหลังรับศีล ก่อนปิดพิธี

ปิดพิธี

1. การปิดพิธีทำได้ทั้งที่พระแท่นบูชาและที่ที่นั่งของประธาน
2. อวยพร “ขอพระเจ้า....ประทานพระพรแก่ท่านทั้งหลายเทอญ”

บทบาทของผู้มีส่วนร่วมอื่นๆ

1. มิสซาที่มีสังฆานุกรช่วย

- 1.1 สังฆานุกรอาจเป็นผู้กล่าวบทจำวิงวอนในพิธีสารภาพความผิดเมื่อเริ่มมิสซา เป็นผู้อ่านพระวรสาร เป็นผู้เทศน์ ถ้าประธานเห็นควร
- 1.2 หลังจากกล่าวนำคำภาวนาของสัตบุรุษแล้ว สังฆานุกรเป็นผู้อ่านเจตนาให้ภาวนาแต่ละข้อ **สังฆานุกรช่วยเหลือพระสงฆ์** ในการเตรียมเครื่องบูชา
- 1.3 **บทขอพระเกียรติ** สังฆานุกรยกถ้วยกาลิกซ์ ขณะที่ประธานยกจานรองศีล
- 1.4 **พิธีมอบสันติ** หลังจากที่ได้ประธานสวดบทภาวนาขอสันติและมอบสันติให้สัตบุรุษแล้ว สังฆานุกรเป็นผู้เชิญสัตบุรุษให้มอบสันติแก่กัน สังฆานุกรรับสันติจากประธานนำมามอบให้ผู้ช่วยคนอื่นที่อยู่ข้างๆ
- 1.5 **ลำดับการรับศีลมหาสนิท** สังฆานุกรรับแผ่นปังหลังจากประธานรับแล้ว ถ้ามีการแจกศีลได้รูปปรากฏทั้งสอง สังฆานุกรเป็นผู้บริการถ้วยกาลิกซ์ให้แก่ผู้ช่วยพิธีและแก่สัตบุรุษ สังฆานุกรดื่มถ้วยกาลิกซ์เป็นคนสุดท้าย ในสหบุชามิสซา สังฆานุกรรับแผ่นศีลจากประธานหลังจากที่พระสงฆ์ผู้ร่วมถวายรับแล้ว

- 1.6 ลังฆานุกรอาจเป็นผู้อ่านประกาศก่อนปิดพิธี
 - 1.7 ลังฆานุกรเป็นผู้เชิญสัตบุรุษให้กลับไปหลังจากพระสงฆ์ถวายพรแล้ว
2. การถวายสหบูชา พระสงฆ์ผู้ร่วมถวายสวมเสื้ออัลบาและสโตลา ต้องไม่มีใครมาร่วมเพิ่มอีกหลังจากเริ่มมิสซาแล้ว
 - 2.1 การปกมือทั้งสองเหนือเครื่องบูชาขณะสวด Epiklesis ครั้งแรก เป็นท่าทางที่ทุกคนจำเป็นต้องทำเพียงครั้งเดียว
 - 2.2 พระวาจาเสกศีล ยื่นมือขวาไปทางแผ่นศีล
 - 2.3 โด้งค้ำบอย่างลึกหลังพระวาจาเสกศีล
 - 2.4 กล่าวคำเสกศีลดังพอควร (พอได้ยินเท่านั้น)
 - 2.5 ประธานมอบสันติให้แก่พระสงฆ์ที่อยู่ใกล้ แล้วจึงให้แก่ ลังฆานุกร
 - 2.6 พระสงฆ์รับศีลมหาสนิท กล่าวคำภาวนาเมื่อรับแผ่นปังและดื่มถ้วยกาลิกซ์เงียบๆเหมือนเมื่อรับศีลคนเดียวเมื่อตนเป็นประธาน
 - 2.7 พระสงฆ์ผู้ร่วมถวายสหบูชาไม่แจกศีลให้พระสงฆ์ผู้ร่วมถวายองค์อื่น พระสงฆ์ผู้ร่วมถวายแต่ละองค์หยิบศีลจากจานรองศีลเอง

ทศไนย์ คมกฤษ แปล

ศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาล “บ้านผู้หว่าน”

สามพราน 06 กรกฎาคม 2002.

หนังสือส่งเสริมความเข้าใจในเรื่อง “พิธีบูชาขอบพระคุณ

1) หนังสือผลการศึกษาด้านเทววิทยา พิธีกรรมและสังคมวิทยา

2) หนังสือแนวทางการวางแผนพิธีบูชาขอบพระคุณ ปี A, B, C

3) เอกสารเฉพาะเรื่อง ได้แก่

- ประวัติศาสตร์ของพิธีบูชาขอบพระคุณ
- โครงสร้างและความหมายพิธีบูชาขอบพระคุณ
- ระบบสัญลักษณ์ในพิธีบูชาขอบพระคุณ
- การเปลี่ยนแปลงจุดสำคัญด้านพิธีกรรมหลังสังคายนาวาติกันที่ 2
- ปีพิธีกรรมกับพิธีบูชาขอบพระคุณ
- บทอ่านในพิธีบูชาขอบพระคุณ
- บทภาวนาในพิธีบูชาขอบพระคุณ
- ดนตรีศักดิ์สิทธิ์ในพิธีบูชาขอบพระคุณ
- เพลงสดุดีในพิธีบูชาขอบพระคุณ
- ศิลปศักดิ์สิทธิ์
- การนำพิธีกรรมเข้าสู่วัฒนธรรมไทย

4) เอกสารชุดความรู้เรื่องพิธีบูชาขอบพระคุณ เล่ม 1, 2, 3

- **เล่ม 1** พันธสัญญาของพระเจ้ากับประชากรของพระองค์
(สำหรับพระสงฆ์, นักบวช และคริสตชนทุกคน)
- **เล่ม 2** ฤกษ์ ผิดๆ ในมิสซา
(สำหรับพระสงฆ์, นักบวช และผู้ประกอบพิธีฯ)
- **เล่ม 3** พิธีบูชาขอบพระคุณในชีวิตคริสตชน
(สำหรับคริสตชนทั่วไป)
- **เล่ม 4** การฉลองพระธรรมล้ำลึกปัสกา ตรัสวารศักดิ์สิทธิ์
(สำหรับพระสงฆ์, นักบวช และคริสตชนทุกคน)